

در کارها باید به اولویتهای توجّه کرد. کار زیاد است. توان — چه توان مالی و چه توان انسانی و بشری — قاعدتاً کمتر از نیاز به کاری است که باید انجام بگیرد. باید اولویتهای را پیدا کرد که ملاک در اولویت هم یکی فوریت است، یکی زیرساختی بودن؛ اینها اولویت است. بعضی از کارها فوریت دارد، بعضی از کارها جنبه‌های زیرساختی دارد؛ اینها اولویت دارد. به این اولویتهای باید توجّه کنیم.

۱۴۰۴/۰۶/۱۶

▼ گزارش روز

قیم پوشالی!

نشریه بریتانیایی «اکنومیسیت» در تازه‌ترین گزارش خود، تصویری هشداردهنده از وضعیت رژیم صهیونی ارائه می‌دهد؛ تصویری که حکایت از تزلزل بنیادین روابط تل‌آویو و واشنگتن دارد. اکنومیسیت در تحلیلی با عنوان «قیم پوشالی؛ اسرائیل در شرف از دست دادن آمریکاست» نوشت که حمایت افکار عمومی آمریکا از رژیم صهیونی به پایین‌ترین سطح در دو دهه گذشته رسیده و این رژیم باید نگران آینده دیپلماتیک و امنیتی خود باشد. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونی، هفته پیش با نمایش سنگ‌های عظیم «دیوار ندبه» به مارکو رابینو، وزیر امور خارجه آمریکا، اتحاد تل‌آویو و واشنگتن را استوار و پایدار توصیف کرد. اما اکنومیسیت این ادعا را بیش از حد خوش‌بینانه می‌داند. جنگ غزه و گسترش شهرک‌سازی‌ها در کرانه باختری باعث منزوی شدن رژیم صهیونی در صحنه بین‌المللی شده و حتی متحدان سنتی‌اش مانند استرالیا، بریتانیا، کانادا و فرانسه در مجمع عمومی سازمان ملل در حال نزدیک شدن به پذیرش دولت فلسطین هستند. آمریکا اکنون تنها سد حفظ موقعیت رژیم صهیونی است و کاهش حمایت عمومی این کشور، تهدیدی جدی برای تل‌آویو خواهد بود. نظر سنجی‌های اخیر نشان می‌دهند که حمایت عمومی از رژیم صهیونی در آمریکا به طرز چشمگیری کاهش یافته است. طبق داده‌های یوگاو و اکنومیسیت، ۴۳ درصد آمریکایی‌ها معتقدند که رژیم صهیونی در غزه دست به نسل‌کشی زده و در میان دموکرات‌های بالای ۵۰ سال، دیدگاه‌های منفی نسبت به این رژیم در سه سال اخیر ۲۳ درصد افزایش یافته است. حتی میان جمهوری خواهان جوان، نسبت حمایت از رژیم صهیونی و فلسطین تقریباً برابر است، در حالی که در سال ۲۰۲۲، ۶۳ درصد از رژیم صهیونی حمایت می‌کردند. دلایل این تغییرات چندجانبه است. در میان دموکرات‌ها، به‌ویژه نسل جوان، مسائل ارزشی و حساسیت نسبت به حقوق بشر و تاریخ استعمار و برده‌داری در آمریکا باعث شده است که آنها همدلی بیشتری با فلسطینی‌ها نشان دهند. از سوی دیگر، سیاست‌های راست‌گرایانه رژیم صهیونی و نزدیک شدن تل‌آویو به اردوگاه جمهوری خواهان، باعث دور شدن این رژیم از بخش قابل توجهی از افکار عمومی آمریکا شده است. همچنین در میان جمهوری خواهان، انتقاد از هزینه‌های مالیات‌دهندگان آمریکایی برای حمایت‌های چند میلیارد دلاری از رژیم صهیونی و پیامدهای حملات این رژیم به کشورهای منطقه، به کاهش حمایت دامن زده است. جنگ غزه اوضاع را وخیم‌تر کرده و تصاویر و گزارش‌های انسانی از این درگیری، به شدت افکار عمومی را تحت تأثیر قرار داده است. حتی استفاده مکرر از اتهام یهودستیزی علیه منتقدان رژیم صهیونی، توان دفاعی رژیم را کاهش داده و اثرگذاری آن را تضعیف کرده است. اکنومیسیت در ادامه هشدار می‌دهد که رژیم صهیونی نمی‌تواند صرفاً بر قدرت نظامی و استقلال اقتصادی خود تکیه کند. سیاست‌های راست‌گرایانه، ادامه شهرک‌سازی‌ها و اقدامات تهاجمی در منطقه، تصویر رژیم صهیونی را به عنوان یک «یاعی نظامی» تقویت می‌کند، اما واقعیت این است که این رژیم بیش از هر زمان دیگری به حمایت آمریکا وابسته است و هر اشتباه استراتژیک می‌تواند به از دست دادن این «قیم» منجر شود.

در مجموع، تحلیل اکنومیسیت تصویری از رژیم‌های ارائه می‌دهد که در معرض خطر از دست دادن پایه‌های سنتی قدرت و حمایت بین‌المللی خود است؛ خطری که در نهایت می‌تواند رژیم صهیونی را به نابودی نهایی بسیار نزدیک تر کند.

[علیرضا سلیمانی نژاد]

▼ خبر ویژه

ناتوی عربی؛ رویایی که محقق نشد!

ابتکار مصر برای تشکیل یک «ناتوی عربی» در نشست دوحه با مخالفت قطر و امارات و فشار آمریکا ناکام ماند. این طرح با هدف ایجاد یک نیروی دفاعی مشترک برای مقابله با تهدیدات خارجی، «به‌ویژه رژیم صهیونی» ارائه شده بود. اختلاف بر سر رهبری ائتلاف نیز مانع پیشرفت شد؛ مصر خواستار فرماندهی بود و عربستان هم تمایل داشت رهبری را برعهده گیرد، اما مخالفت قطر و امارات کلید ناکامی طرح شد. دیپلمات مصری به میدل‌ایست‌آی گفته است: «نفوذ آمریکا عامل تعیین‌کننده بود و پیام‌هایی به کشورهای عربی رسید که نباید اقدامی علیه اسرائیل انجام دهند». به گفته این مقام، «رئیس‌جمهور آمریکا وعده مدیریت بحران و مهار تجاوزات تل‌آویو را داده است». تحلیلگران میدل‌ایست‌آی تأکید کرده‌اند که این شکست «شکاف‌های عمیق جهان عرب در مواجهه با رژیم صهیونیستی» را آشکار کرده و عقب‌گردی جدی برای مصر محسوب می‌شود. السیسی نیز برای نخستین بار رژیم صهیونی را «دشمن» خوانده است.

▼ حرف روز دو اقدام عاجل برای خنثی‌سازی اسنپ‌ک

سازوکار موسوم به اسنپ‌ک، از زمان تصویب برجام در سال ۲۰۱۵ به‌عنوان یکی از حساس‌ترین بندهای این توافق شناخته شده است. بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت، کشورهای عضو توافق می‌توانند در صورت ادعای «تقاضای اساسی تعهدات از سوی ایران» این مکانیزم را فعال کنند. در چنین حالتی، به‌طور خودکار تمامی قطعنامه‌های تحریمی پیشین که شامل هفت قطعنامه است، علیه ایران بازخواهد گشت.

متأسفانه سه کشور اروپایی علیرغم بدعهدی‌های خود در این فرصت کوتاه باقی‌مانده، نامه‌ای به شورای امنیت سازمان نوشتند و در نهایت با رأی‌گیری بین اعضا بدون حق وتو، با ۹ رأی، مجدداً قطعنامه‌های قبلی بازگشت. در این بین، تفاوت نسبت به دوره قبل این بود که اجماع علیه ایران شکل نگرفت و دو قدرت هسته‌ای یعنی روسیه و چین به همراه دو عضو غیر دائم، الجزایر و پاکستان، چهار رأی منفی دادند و همچنین دو کشور گوینا و کره جنوبی رأی ممتنع دادند.

فراتر از این، چین و روسیه در بیانیه‌ای مشترک رسماً اعلام کردند که بازگشت تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران را غیرقانونی و نامعتبر می‌دانند و به آن پایبند نخواهند بود. وزارت امور خارجه ایران نیز ضمن واکنش و محکومیت اقدام غیرقانونی سه کشور اروپایی در بخشی از بیانیه خود آورده است: «بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده خلاف حقوق بین‌الملل و تضعیف‌کننده روند دیپلماتیک است و از کشورهای مسئول می‌خواهیم با این اقدام همراهی نکنند و آن را مردود بدانند».

با اینکه این اقدام غیرقانونی انجام گرفته، اما با نگاهی به چارچوب حقوقی و اجرایی این مکانیزم، روشن می‌شود که فعال شدن آن الزاماً به معنای بازگشت تحریم‌های فراگیر و فلج‌کننده نیست. تحریم‌های شورای امنیت، برخلاف تحریم‌های ثانویه آمریکا، تمرکز خود را بر موضوعات اشاعه‌ای همچون برنامه هسته‌ای و موشکی قرار داده‌اند و نه بر حوزه‌های کلیدی اقتصاد مانند صادرات نفت، بانکداری یا حمل‌ونقل دریایی. به همین دلیل، حتی با فعال‌سازی ماشه، اقتصاد ایران با یک رژیم تحریمی کاملاً جدید مواجه نخواهد شد. از سوی دیگر، مبادله تجاری ما با بنیان اسنپ‌ک آنقدر بالا نیست که محدودیت‌هایی جدی برای اقتصاد کلان ایجاد کند. با وجود آنکه اثر واقعی ماشه بر اقتصاد ایران محدود و قابل مدیریت است، نمی‌توان از بُعد روانی و رسانه‌ای این موضوع غافل شد. تجربه نشان داده است که بازارهای دارایی ایران، از ارز و طلا گرفته تا بورس، به‌شدت تحت تأثیر اخبار سیاسی و انتظارات شکل‌گرفته واکنش نشان می‌دهند.

آنچه در این برهه زمانی مهم است، اتخاذ سیاست‌گذاری اقتصادی درست و مدیریت رسانه‌ای دقیق است؛ با اطلاع‌رسانی صحیح و تحلیل‌های واقع‌بینانه می‌توان از تشدید نگرانی‌ها در میان فعالان اقتصادی و مردم جلوگیری کرد و اثرات روانی دشمن را خنثی نمود.

[علی قاسمی]

منافقین در تور موساد؛ پرونده تجریش علنی شد

در سی‌وهشتمین جلسه دادگاه منافقین، افشا شد که حمله خونین به میدان تجریش با هدایت موساد و همکاری سران سازمان مجاهدین خلق انجام شده است. مرتضی سیمپاری، کارشناس امنیت منطقه، گفت: «صبح ۲۳ خرداد، ساعاتی پس از آغاز حملات رژیم صهیونیستی به ایران، جلسه‌ای آنلاین میان اعضای منافقین در پاریس و موساد برگزار شد و آنان خواسته شدند تحلیل خود از حملات تهران را ارائه دهند.» دو روز بعد، بمبی در تجریش منفجر شد که به شهادت شهروندانی از جمله هوشنگ ناصرپور انجامید. سیمپاری افزود: «دولت آلبانی پس از جنگ ۱۲ روزه، با هراس از تهدیدات، دستور بازگشایی ۶۰۰ هزار پناهگاه زیرزمینی را صادر کرد و ارتباطات کمپ اشرف ۳ را قطع نمود.» او همچنین تأکید کرد: «تلاش‌های عملیاتی منافقین محدود و ناکام بوده و موساد نیز به توان واقعی آنان ناامید شده است.» به گفته سیمپاری: «جنگ ۱۲ روزه، نقطه پایان افول عملیاتی این گروهک و منزوی شدن آنان را رقم زد.»

ایران در حوزه محصولات پزشکی قانونی خودکفا می‌شود

رئیس سازمان پزشکی قانونی کشور اعلام کرد که این سازمان با تولید و ساخت محصولات مورد نیاز خود، کشور را در حوزه پزشکی قانونی به خودکفایی خواهد رساند. عباس مسجدی در بازدید حجت‌الاسلام والمسلمین خسروپناه از مرکز تشخیصی و آزمایشگاهی پزشکی قانونی استان تهران، گفت: «مرکز تحقیقات پزشکی قانونی طی سال‌های اخیر موفق به تولید دستگاه همونایزر و الکلسنج تنفسی شده است که ایران را به هفتمین کشور جهان در تولید این دستگاه رسانده است.» وی افزود پزشکی قانونی با استفاده از ظرفیت دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به اجرای عدالت کمک می‌کند و سالانه بیش از یک میلیون و ۹۰۰ هزار پرونده معاینات بالینی را بررسی می‌کند. مسجدی همچنین به فعالیت کمپسئون‌ها، آزمایشگاه‌ها و دانشکده پزشکی قانونی اشاره کرد و تأکید کرد که تربیت متخصصان این حوزه، نقش مهمی در صدور احکام قضایی و تأمین امنیت جامعه دارد. این اقدام، گامی مهم در خودکفایی علمی و فنی ایران در حوزه پزشکی قانونی محسوب می‌شود.

عادی‌سازی روابط تل آویو-ریاض در بن‌بست!

روزنامه صهیونیستی «اسرائیل هیوم» گزارش داد که رژیم صهیونی در پیامی به ولیعهد عربستان، محمد بن سلمان، اعلام کرده که عادی‌سازی روابط با ریاض دیگر اولویت تل آویو نیست. منابع آگاه به این رسانه گفته‌اند که رژیم صهیونی تمایلی به برداشتن گام‌های مثبت در قبال تشکیلات خودگردان فلسطین ندارد و به همین دلیل پرونده عادی‌سازی روابط با عربستان با موانع جدی روبه‌رو است. این گزارش در حالی منتشر شد که پیش‌تر روزنامه آمریکایی نیویورک تایمز نیز مدعی شده بود که تحولات اخیر خاورمیانه و ترور فرماندهان مقاومت، فاصله میان تل آویو و ریاض را در مسیر توافق بیشتر کرده است. موضع جدید رژیم صهیونی نشان می‌دهد که پرونده عادی‌سازی روابط با عربستان هنوز در پیچ‌وخم سیاسی و منطقه‌ای باقی مانده و دستیابی به توافق جامع میان دو طرف به بن‌بست رسیده است.

معماری اقتصادی ایران؛ تجربه‌ای منحصربه‌فرد در جهان

ایران با طراحی یک سازوکار دوجانبه غیردلاری، چارچوبی منحصربه‌فرد برای دورزدن تحریم‌های مالی آمریکا ایجاد کرده است. کارشناسان بین‌المللی معتقدند این «معماری مقاوم» مسیر تازه‌ای برای تجارت خارجی کشور فراهم کرده و وابستگی به دلار و شبکه‌های بانکی تحت نفوذ غرب را کاهش داده است. حسن حسن‌خانی، کارشناس اقتصادی، در این باره گفت: «حسابداری غیردلاری، تسویه با طلا و حذف نیاز به انتقال پول، می‌تواند پایه‌گذار تجارت پایدار و مستقل باشد.» ایران در این چارچوب، توافقات رسمی دوجانبه با شرکای تجاری منعقد کرده، پرداخت‌ها را در داخل کشور انجام می‌دهد و همه بدهی‌ها و بستانکاری‌های صادرات و واردات را از طریق دفاتر اعتباری بانک‌های ملی تسویه می‌کند. علاوه بر این، پروتکل تسویه مبتنی بر طلا امکان انتقال ارزش فیزیکی و حل مابه‌التفاوت‌های تجاری بدون استفاده از دلار را فراهم می‌کند. تحلیلگران معتقدند این سازوکار، یک «اکوسیستم موازی» مستقل از سوئیفت ایجاد کرده و نمونه‌ای موفق برای تجارت مقاوم در برابر تحریم به شمار می‌رود.

◀ سردار حسین معروفی، معاون سازمان بسیج مستضعفین، با اشاره به جنگ ۱۲ روزه گفت: «این پیروزی‌ها برگرفته از آموزه‌های هشت سال دفاع مقدس است» وی افزود: «ما نباید در گذشته متوقف شویم؛ بلکه باید به فکر پیشرفت و تعالی نظام اسلامی باشیم.» وی همچنین تأکید کرد: «تا پای جان در برابر تهدیدات ایستاده‌ایم.» معروفی بر ضرورت تبیین ارزش‌های دفاع مقدس برای جوانان و پیوند میان دفاع مقدس و جنگ ۱۲ روزه تأکید کرد.

◀ حمید قنبری، معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه، بازگشت تحریم‌های شورای امنیت را «صوری» دانست و گفت: «فعال‌سازی مکانیسم ماشه تأثیری بر فروش نفت و مبادلات بانکی ایران ندارد.» او تأکید کرد: «آنچه در قطعنامه شورای امنیت وجود دارد مربوط به نسل اول تحریم‌هاست، در حالی‌که امروز با تحریم‌های نسل سوم آمریکا مواجه‌ایم.» قنبری افزود: «واکنش‌های بازار هیجانی است و تنها راه مقابله، تقویت اقتصاد داخلی است.»

◀ نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) مدعی شدند گروه‌های مسلح وابسته به دمشق و مورد حمایت ترکیه با حمله به روستای «ام تینا» در حومه دیر حافر واقع در شرق حلب، دست به «کشتار دسته‌جمعی غیرنظامیان» زده‌اند. قسد دمشق را مسئول این حمله دانست. این رخداد یک روز پس از هشدار ابومحمد جولانی درباره عدم ادغام قسد در ارتش سوریه تا پایان سال میلادی جاری صورت گرفت.

◀ نشست مشترک قرارگاه جوانی جمعیت نیروی زمینی سپاه و ستاد ملی جمعیت کشور با امضای تفاهم‌نامه جمعیتی برگزار شد. این توافق‌نامه به امضای سردار احمد اخوان و مرضیه وحید دستجردی رسید. سردار اخوان گفت: «به مسئله جمعیت به‌عنوان یک تکلیف ملی و شرعی می‌نگریم.» وحید دستجردی نیز افزود: «نیروی زمینی سپاه می‌تواند الگویی فعال در پیشبرد راهبردهای جمعیتی باشد.» در این نشست بر رفع موانع ازدواج و فرزندآوری تأکید شد.

◀ خط کشتیرانی مسافری چابهار - مسقط از هفته آینده به‌طور رسمی آغاز به کار می‌کند. دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد اعلام کرد این مسیر دریایی طبق مصوبات سفر اخیر رئیس‌جمهور به عمان و با پیگیری رضا مسرور، دبیر شورا راه‌اندازی می‌شود. این طرح با هدف تقویت روابط اقتصادی، گردشگری و فرهنگی ایران و عمان اجرا شده و نخستین حرکت کشتی مسافری از مسقط به چابهار در مراسم افتتاح انجام خواهد شد.

◀ در مراسم سالروز انفجار پیچیرها، شخصیت‌های برجسته سیاسی و فرهنگی لبنان از مجتبی امانی، سفیر ایران در بیروت، تقدیر کردند. حسین الحاج حسن، نماینده حزب‌الله، گفت: «اتهاماتی که علیه ایران مطرح می‌شود بی‌اساس است.» امانی خود را «یکی از فرزندان منطقه بقاع لبنان» دانست و تأکید کرد: «مقاومت نابود شدنی نیست.» در پایان، جواد سلهب تندیس شمشیر عزت و کرامت را به سفیر اهدا کرد.